

www.e-rara.ch

Regale sacerdotium Romano pontifici assertum

Sfondrati, Celestino

Typis Monasterij S. Galli, Anno 1693

Stiftsbibliothek St. Gallen

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-117287>

§. XVIII. Solvuntur objectiones.

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

§. XVIII.

Solvuntur Objectiones.

SUMMARI A.

1. Regia potestas, si à DEO immediate sit, non idè Pontificiæ sub-
jectam non esse.
2. Dyscolis Principibus obediendum salvâ Religione.
3. Non turbari hâc potestate Rempubicam.
4. Quid ad Extravag. meruit?
5. Potestas Regia Christo asserta.
6. Arma Sacerdotum non solas lacrymas esse.
7. An hac potestas Reip. noxia?
8. Quæ Patrum Societatis de hac potestate in Gallijs sententia?

*****

Multa sunt, quæ huic nostræ doctrinæ opponi
possunt, nec mirum hoc, aut novum videri debet: eadem
enim veritatis natura & lucis est, quam sine umbra vix reperies:
ac in tanta studiorum & affectuum agitatione, etiam limpidissi-
mum fontem turbari est necesse, singula non tam impugnabi-
mus, quàm producemus, hoc ipso pretium amissura,
quòd videantur.

I. Pponitur 1. Imperatoriam potestatem immediate à Deo
collatam esse Nov. 6. init. & Nov. 73. §. 1. Non ergo à
Pontifice, ut supra dictum; & si à DEO collata, non
ergo à Pontifice aut restringi potest, aut adimi, cum
inferior non possit in legè aut privilegio superioris dispensare.

2. Quid-

R. Quidquid sit, Regia, & Imperatoria potestas auctoritate divinâ, an humanâ sit instituta; illud certum videtur, à DEO non immediatè conferri: cùm enim ea sit merè temporalis, nec ad actum dirigatur, cujus Respublica non sit capax: immo hæc potestas penès communitatem aliquando fuerit, ab hac in Principem & potuit transferri, & de factò translata est. (a) Cùm ergo dicunt Imperatores se à DEO imperium accepisse: est hoc intelligendum, quòd ex speciali ejus Providentia & gratia, quæ Regibus maximè invigilat, imperio sint potiti: non verò, quòd eorum potestas talis sit, ut ab alio quàm à DEO immediatè conferri non possit; qualem dicimus esse Pontificiam, quæ, sicut penès nullam communitatem esse potest, ita à Deo immediatè confertur, precedente electione humanâ, non tanquam hujus potestatis causâ, sed tanquam conditione, sine qua Deus illam non conferret. Sed demus Regiam potestatem immediatè à DEO conferri, non tamen confertur à DEO sine debita, & innata subordinatione ad spirituales potestatem, cui necessariò & ex sua natura, ut medium fini, & instrumentum operi deservit: Cùm enim opera DEI sint ordinata, oportuit temporalia ad spiritualia referri, & istis subjacere, cùm propter se ipsa appeti non debeant: sicut etiam licet DEUS cælum, & quæ ac terram immediatè creaverit; voluit tamen terræ influxum à cœlesti pendere, nec aliter operari, quàm ex cœli præscripto.

II. *Opponitur 2. Reddite, quæ sunt Cesaris, Cesari; & quæ sunt DEI, DEO. Math. 22. Et omnis anima potestatibus sublimioribus subjecta sit ad Rom. 13. Et Obedite Regibus etiam dyscolis 1. Petri. 2. Non potest ergo Pontifex Regibus imperium abrogare, cùm illis subiaceat, ac etiam dyscoli Principes, qui subditos præter culpam vexant, ferendi sint.*

R. Hæc omnia verissima esse ordinariè & pro casu, de quo scripturæ loquuntur, ut nemo videl: privatus obtentu Reipublicæ malè administratæ possit in suos Principes insurgere: absurdissimum enim videtur, & plenum latrocinij, singulis privatorum aut ignorantia, aut odio, aut cupiditate correptis arbitrium & jus in suam Principem committere; hoc enim, ut diximus, remedium est extremis periculis reservatum, nec aliâ manu, quàm Pontificis Maximi applicandum; & de hoc casu textus citati nihil loquuntur, & ideo

(a) §. 6. Instit. de I. N. G. & C. L. l. ff. de Constit. Princip. L. 1. §. 7. C. de V. I. E.

& idè nihil probant, cum non possint magis probare, quàm dicant; nec unquam diximus, aut dicere potuimus, Regem dyscolum ex qualibet, & privata causa, aut injuria delictive posse imperio spoliari, cum hoc plerumque pejus sit, pluribusque malis obnoxium, quàm illud privatum damnum; sed tantum ex causa, damnoque publico, & ad totam Ecclesiam ac Religionem spectante: cujus proinde judicium & cognitio ad solum caput Ecclesiæ, & Religionis, hoc est, Vicarium Christi pertinere debet. (a)

III. *Opponitur* 3. Duas esse potestates, quibus mundus gubernatur, Ecclesiasticam, & temporalem; utramque à DEO institutam & concessam; temporalem Regibus, Ecclesiasticam Pontifici: nec istam posse ad temporalia extendi & commisceri: habet enim quælibet potentia suos terminos, extra quos non vagatur: oculus ad lucem & colores, non ad sonos & concentus: auris ad sonos, non ad colorem pertinet: sic nec potestas Ecclesiastica ad temporalia: alioquin una potestas aliam impediret; quantò enim plus curæ temporalibus impendunt Pontifices, tantò magis Ecclesiastica negligunt dicente Apostolo: *Nemo militans DEO, se immiscet negotijs temporalibus, &c.* Et hæc potestatum confusio nequit esse absque discordijs, principumque indignatione, & quòd consequitur, sine damno Reipublicæ: nemo enim, Reges præsertim, alienam falcein in sua messe patiuntur, juxta illud Poëtæ:

*Nulla fides Regni socijs, omnisq; potestas
Impatiens consortis erit.*

Et Taciti 4. *Annal.* *Arduum semper eodem loco, & concordiam & potentiam esse.* Et 1. *Annalium:* *suspectum senatus Populiq; imperium ob certamina potentium & avaritiam magistratuum.* Et 1. *histor.* *Pacis interest, omnem potestatem ad unum conferri.* Et propiùs ad propositum nostrum Nicolaus Papa I. ad Michaëlem Imperatorem in c. *quoniam dist. 10.*

¶ Multa esse, quæ instar hellebori rarò usurpata medicinæ sunt, lethalia futura, si crebrò; talis est potestas, quæ SS. Pontificibus in Reges & Principes conceditur; hæc enim si ordinaria sit, noceret potiùs, quàm Ecclesiæ prodesset: & idè locum non habet, nisi præmènte necessitate, cumque Religionis bono: tunc enim temporalis potestas ex natura sua Ecclesiasticæ submittitur, cum temporalia sint propter spiritualia; & hoc ad pacem Reipublicæ,

P p

non

(a) Vide S. Thomam lib. 1. toto c. 6. de Regim. Princip.

non diffidium pertinet, turbatâ siquidem Religione etiam Regna turbantur, & idèd quidquid tuendæ Religioni, tuendis etiam imperijs servit: expeditque immensæ Regum potentie terminum aliquem figi, ut non excurrat, arasque fidei transcendat; quod fieret, si extra omnem metum & judicem essent, cupiditate regnandi Religionem vincente. At Principes offenduntur? Equidem optandum esse illos nunquam offendi, at si oporteat, necessitas absolvit, & causa Religionis: nam & medico secanti æger indignatur, sed sanitas vulnus excusat, & dolor beneficio adscribitur, nec aliud convincunt textus citati.

IV. *Opponitur 4. Extravagantem unam sanctam, inter communes Bonifacij VIII. de Majoritate & obedientia. ubi definitur, Pontificem utrumque gladium tenere, per aliam extravagantem meruit: inter communes de privilegijs, revocatam esse, saltem quoad Reges Gallie.*

Respond. Extravagantem meruit Regibus Gallie nil adimere, nihil concedere; sed eos in statu relinquere, in quo erant ante constitutionem Bonifacij: cum enim ex rationibus supra adductis constet, potestatem regiam & temporalem Ecclesiasticæ semper subjectam fuisse, neque hoc ex Bonifacij constitutione, sed jure divino & naturali, nec voluit Clemens V. nec potuit illi derogare, qui de Bonifacio tantum VIII. novisque obligationibus loquitur, & non de naturali & divina.

V. *Opponitur 5. Papa est Vicarius Christi, non quidem ut Dei, cum divina potestas non sit Papæ communicata; sed ut hominis & Ecclesiæ capitis: non ergo majorem habet potestatem, quam ipse Christus, cujus Vicarius tantum & servus est: sed Christus ut homo nullam habuit in Regna, & Principatus ac temporalia jurisdictionem, quod ipse testatus est, Joannis 18. Regnum meum non est de hoc mundo. & Luca 12. O homo, quis me constituit judicem aut divisorem inter vos? Quis ergo majorem Papæ, quam Christo jurisdictionem tribuat? majoremque Vicario quam Domino potestatem? cum tamen sufficiat discipulo, si sit sicut Magister.*

Resp. Constantem D. Thomæ Principis Theologorum sententiam esse, Christo Domino quæ homini, utramque dignitatem regiam videl. & sacerdotalem communicatam, quod expressè docet lib. 1. de Regim. Princ. c. 12. & sequentibus. & p. 3. q. 59. a. 4. dicit: Manifestum esse, Christo quæ homini potestatem judicariam ex Regia consequentem

quoad omnes res humanas, additque rationem argumento nostro optime accommodatam: *Cuicumque*, inquit, *committitur principale, committitur & accessorium*, omnes autem res humana ordinantur in finem *Beatitudinis*, qua est salus aeterna, ad quam omnes homines admittuntur, vel etiam repelluntur *judicio Christi*, ut patet *Matth. 25.*

Et ipsa videtur expressa *sacrae scripturae sententia Matth. ult.* *Data est mihi omnis potestas in caelo & in terra.* Paulus ad *Hebr.* *Quem constituit heredem universorum.* *Apocalypf. 1. Princeps Regum terra.* *Apoc. 6. Rex Regum, & Dominus Dominantium.*

Quod quidem jus Regium fundari credimus in *unione hypostatica*: sicut enim *ferro* communicata forma ignis, communicantur etiam proprietates, adeo ut *ferrum ignitum* colorem, ardorem, lucemque induat ipsius ignis, verumque sit dicere, non ignem solum, sed etiam *ferrum igni unitum* ardere, lucere, &c. ita *humanitas Christi unita* semel formae Dei, participat omnes divinas proprietates, quarum illa est capax, & consequenter etiam *supremum rerum temporalium dominium regiamque auctoritatem*, quam non voluit *Christus exercere*, quia *venerat in forma servi*, & *poenitentiae*, *humilitatis mundi*que contemptus exemplum futurus, nec aliud *verba sacrae scripturae sanctorumque Patrum* convincunt. Sed quidquid sit de hac *D. Thomae sententia*, quam verissimam credimus, & ipse *S. Doctor* manifeste veram appellat: Illud saltem negari non debet, *Humanitati Christi collatum esse dominium rerum temporalium*, quousque illud *Ecclesiae gubernandae consummandaeque Redemptioni* necessarium erat, nam, ut inquit *D. Thomas p. 3. q. 54. a. 4.* *Cuicumque committitur Principale, committitur etiam accessorium.*

Et hoc ipsum dominium aliquoties *Christus*, cum expedire videbatur, exercuit, nam *mulierem adulterij convictam* contra legis praescriptum absolvit *Joann. 8.* *Ficulneam*, quae in alterius bonis & patrimonio erat, arefecit. *Matthaei 21.* *Daemones* in gregem porcorum, qui ad alios pertinebant, immisit, & praecipites in aquas egit *Matth. 8.* Quae potestate, nisi Regia & omnibus dominante? alioquin aliena usurpasset. Sed dicit aliquis, cur ergo *Christus* non *Augustum*, non *Herodem* imperio exuit, aliosque, qui veram *Religionem* promoverent, throno imposuit?

¶. Quia voluit Ecclesiam humilitate, patientiâ, fortitudine, rerum humanarum contemptu crescere, & miraculis tantum divinaque virtute, non bello aut viribus, quemadmodum Regna solent, propagari, ut videlicet tantò magis divina potentia eluceret. Ecclesiâ in eisdem artibus, quibus opprimebatur, florente: utque fidei veritas esset omnibus indubitata, quæ per tot miranda, DEUM haberet testem, & sine armis, divitijs sapientiâque humanâ omnes convicisset: sed semel Religione constitutâ, & fide omnibus persuasâ, voluit DEUS naturalibus etiam medijs Ecclesiam conservare, & cum illa desunt, nec prius, miracula quæri: quemadmodum videmus, naturam quidem humanam immediate à DEO productam esse, sed semel productam per naturales causas diffundi, quæ si cessent, aut homini producendo pares non sint, miraculis naturam suppleri.

VI. *Opponitur 6.* Arma Sacerdotum lachrymas & orationes, non exercitus & vim esse, ut habetur in c. *convenior 23. q. 8. & dist. 36. c. ult. c. porro 16. q. 3.*

¶. Ne lachrymis quidem summos Pontifices, Regnantem in primis, pepercisse, & causam Ecclesiæ, quam olim sanguine, nunc etiam aquis tueri, in hoc quoque Petrum imitatos, cui lacrymas gallus expressit. Ceterum ubi præter lacrymas precèsque alia quoque remedia ad manus sunt, ea tutò adhiberi satis exempla SS. PP. & Apostolorum convincunt; inter quos Beatus Petrus repentinâ morte duos confecit, Paulus orbitate multavit, Elias igne succendit, &c. multaque alia: fac enim armis ab aliquo S. Pontificem invadi, an illi suis tantum lacrymis, & non etiam alienis armis hostem reprimere licebit? quantò ergo magis si Ecclesiam aggrediantur, in qua non corporis tantum, vel unius hominis, sed animarum, omniumque, qui in Ecclesia sunt, salus periclitatur? Quid quid ergo virium & potestatis à DEO Pontifex Romanus accepit, id omne tutandæ Religioni impendere potest, inter hæc autem, ut diximus, est etiam potestas in Reges & Regna. Cur ergo Ambrosius alijque hæc potestate non sunt usi? quia vel non poterat, vel non decebat, vel non oportuit; horum aliquid si obstat, ne summus quidem Pontifex hunc ictum, qui ultimus esse debet, vibrabit, Deoque committit semper in extrema parato.

VII. *Opponitur 7.* Ex hac in Principes, eorumque ditiones

exerc-

exercita à SS. Pontificibus potestate, multa incommoda & mala evenisse. Censuræ & anathemata in Henricum VIII. Angliæ Regem vibrata, quid aliud evicere, quàm ut jugum excuteret, Ecclesiam vastaret, proscriptâ toto Regno Religione? ijsdem Elisabetha Regina Angliæ in furorem acta sævius, quàm antè in Catholicos grassata, nec priùs desijt, quàm regio Stuartæ sanguine secures imbueret, specioso titulo, crudelitate velatâ, quòd diceret Catholicos seditionem in Reginam & Regnum moliri? Et denique nunquam sæpiùs cædes, intestina bella, Procerum discordiæ, parricidia in Gallijs observata, quàm Henrico IV. Navarræ Rege à summis Pontificibus diris percusso, Regnoque alienis exposito; non ergo potestas, quam Papæ concedimus, Ecclesiæ bonum, sed perniciem magis & excidium spectat. V. Trithem. in Chron. Hirsaug.

Resp. Exercitium potestatis, quam Pontifices Romani in Reges & Regna acceperunt, ad remedia extrema pertinere alijs consumptis, ultimisque morbis adhibenda, & instar hellebori esse; de quo Cass. collat. 17. c. 17. Quod si imminente exitiali morbo sumptum fuerit, fit salubre, ceterum absque summi discriminis necessitate perceptum presentis exitij est; sicut ergo justum bellum nemo non admittit, quantumvis innumera sint mala, quæ ex bellis proveniunt: sed majora provenirent sublato bello, datâque injurijs licentiâ; sic in casu, de quo agimus; & ipsa quæ in contrarium afferuntur, satis ostendunt: illæ enim calamitates, quæ Henrico diris percusso Galliam affligebant, Regem tandem ad Catholicam Religionem impulerunt, nunquam aliàs Regno potiturum; sic à discordijs & bellis cessatum. Elisabetha Angliæ Regina quantum absuit, ut Regno exciderit armatâ in illam potentissimâ classe? Quòd verò sapienter agitata potentior fortuna discussit, non hic error potestatis Pontificiæ, sed eventus fuit, ex quo nemo prudens sapientiam & consilium metitur.

Henricum VIII. quod attinet, sunt, qui velint, precipitatum remedium esse, plagâ necdum ferrum patiente: sunt, qui excusent. Demus peccatum esse, quid tandem sequitur? si potestatem hanc Pontifici abroges, quia aliqui aut incircumspectè, aut ex impetu potiùs, quàm ratione & consilio sunt usi: oportebit eodem modo omnes humanas artes hominumque conditiones, matrimonia, magistratus, mercaturas, immo Regiam ipsam potestatem è medio tolli, in quibus longè pluries peccatum est, quàm in illa,

quam defendimus, auctoritate: stultus sit agricola, qui segetem incendit Iolio & zizanijs mixtam. Percurre, quæ supra ex historijs produximus, videbis summos Pontifices hâc in Reges potestate feliciter usos esse, magnoque Ecclesiæ bono, quod verò malè cessarit aliquando, hic est communis rerum morbus & conditio, non semper eodem secundoque vento navigantium. Illud verissimum est, huiusmodi pœnas, interdicta, excommunicationes, depositiones, &c. cum summa circumspèctione rarissimo casu, nec citra necessitatem, explicandas esse, & chymicæ tincturæ modo, guttatim, alijsque remedijs frustra consumptis porrigendas, quod à Patribus Tridentinis prudenter omnino observatum, præmonitumque est, *Sess. 25. de Reform. c. 3. ubi: Quàmvis, inquit, excommunicationis gladius nervus Ecclesiastica disciplina, & ad continendos in officio populos valde sit salutaris; sobriè tamen magnâq; circumspèctione exerendus est, cum experientia doceat, si temerè, aut levibus ex causis incutiatur, magis contemni, quàm formidari, & perniciem potius parere, quàm salutem.*

VIII. *Obijciunt* 8. Patres Societatis in Gallia contrariam sententiam tenere teste Gramondo l. 15. ad annum MDCXXVI. Cùm enim Santarelli è S. I. liber quidam in lucem emerisset sub titulo: *Tractatus de hæresi, Schismate, Apostasia, & de potestate Pontificis in his delictis puniendis, &c.* In quo libro multa in Reges Pontifici tribuebantur, & specialiter, quod in Reges hæreticos etiam pœnis temporalibus posset animadvertere, eosque, nisi errorem deponerent, regno pellere; P. Coto Provincialis, Rector Collegij Claremontani, præcipuique è Societate Theologi in jus vocati, palàm coram Senatu professi sunt, Santarelli librum à se improbari, & contrariam illi sententiam omnino teneri.

R. Santarelli librum multa complexum esse, ob quæ non Societati tantùm, sed multis alijs, & meritò displicuit: vult enim Reges ob insufficientiam, minorem regendi habilitatem, & ob quodcunque peccatum, seu iniquitatem, si non corrigat, regno moveri posse, immo etiam mortis pœnâ multari. Quæ quàm sint absurda, & populos in Principes suos aut arment, aut obsequia exuant, nemo non videt: & eo præsertim tempore Gallos offenderant, cùm recentem adhuc Henrici M. sanguinem præ oculis habebant à sicario impiè confossi. Meritò igitur Santarelli librum damnârunt: sed cùm in Senatu pressius urgerentur, mentem suam de Pontificia in Reges potestate, ut

ut edicerent; cautè semper tergiversati sunt, seque in omnem partem versarunt, responsis, aut ambiguè datis, aut aliò flexis, aut in Santarellum detortis, aut petitis denique inducijs; ne videlicet, si ad interrogata animis apertè responderent, aut judicem offenderent, aut veritatem. Sed ut rem totam, memorià quippe dignam, ut fuit, intelligas, en illam tibi ex Gramondi commentarijs totidem verbis. *Exin dicta dies Provinciali, Collegij Claromontani Reclori, & præcipuis è Societate Theologis: sistuntur in iudicio, interrogantur, respondent.*

Senatus. *Probatúrne vobis Santarelli perniciosus liber editus in hunc titulum, Tractatus de hæresi, schismate, &c.*

P. Coto pro se & socijs præsentibus; *Improbatur, supprimitur, impugnabitur contrarià mox doctrinà, quam paramus dare in publicum.*

Senatus. *Quare improbatís doctrinam, quam Societatis vestra Generalis Roma approbat?*

P. Coto. *Non negamus Roma à nostris approbatam; sed quare nobis imputabitur error Transalpinus, cui nemo nostrum subscribit in Gallia?*

Senatus. *Annon in ditione sua Regi Gallia jus omne in subditos est?*

P. Coto. *Jus omne est quoad temporalia.*

Senatus. *Creditisne vos, summo Pontifici jus esse in Reges, adeò ut per Excommunicationem sacris ipsos interdiceret possit, subditos Sacramento fidelitatis absolvere, Regnum in pradam dare?*

P. Coto. *Absit verbo invidia! excommunicari Christianissimum Regem? absit omen! quis credat primogenitum Ecclesia futurum aliquando Matris hostem, quam protexit semper & protegit? quis excommunicandum, qui continud pugnat hæresi in Regno suo extirpanda?*

Senatus. *Ergo diversa vobis à Prapósito Societatis vestra Generali sententia?*

P. Coto. *Qui Romæ degit Prapósitus noster Generalis, vix est, ut improbare possit, quod Roma probat.*

Senatus. *illi sua opinio esto, vestra quenam est?*

P. Coto. *Planè illi contraria.*

Senatus. *Quid si essetis Roma?*

P. Coto. *Mutaretur nobis cum cælo animus, sentiremus ut Roma.*

Senatus. *Pracisè (amabo) proculq; ambagibus, & subterfugio: quid censet Societas vestra (ut universa est) de Romanæ Sedis in Reges potestate?*

Ad hæc P. Coto. *Communicandi cum socijs facultatem peti. Datur facultas. Communicant paulloq; post redeunt in hæc verba. P. Coto. Nobis cum Sorbona & Gallia Clero erit assensus in idem doctrina univocus.* Se-

Senatus. Explicate apertius mentem vestram, quanam est hac Sorbona doctrina, quam probatis?

P. Coto. Si tempus exiguum conceditis nobis, dabimus ex scripto sententiam, in quam vix est modò, ut conveniamus per angustiam temporis.

Postquam triduo deliberaverant, præcipui è Societate ad Regem missi, palàm abdicant Santarelli doctrinam publico instrumento in hæc verba concepto.

Nos subsignati declaramus, Santarellum perperàm de Regibus, & eorum auctoritate scripsisse, quam dissitemur doctrinam; agnoscimus & profitemur Regum immediatam esse à DEO potestatem, independensq; ipsis jus esse in subditos; cui sententia, ut vera, nostro omnium sanguine subscribitur si opus, non secus ac censuris, si qua à Clero Gallicano aut Sorbona in ejusmodi libros edentur. Promittimus insuper futuram nobis post hac unam, & eandem super ea questione cum Sorbona, Clero, & Regni Gallici Academijs sententiam. Actum Lutetia. 16. Martij, Anno MDCXXVI.

Non multò post P. Coto in Provincia Parisiensi Provincialis, tedio interrogatoria actionis, quæ præcipui è Societate extra ordinem pulsati fuerunt, morbo corripitur, fatiq; legem implet. Hactenus loco citato Gramondus,

§. XIX.

SUMMARIUM UNICUM.

Quando, quibusq; ex causis in particulari possit S. Pontifex potestatem in Magistratus & Principes seculares exercere?

Legantem de hac re textum habemus in Decretali ab Innocentio III. data c. per venerabilem 13. qui filij sint legitimi. Ubi summus Pontifex inter alia sic loquitur: Non solum in Ecclesia Patrimonio, verum etiam in alijs regionibus certis causis inspectis temporalem jurisdictionem casualiter exercemus, non quòd alieno juri præjudicare velimus, sed quia, &c.

Si verò quæras, quinam ergo sint casus in particulari, in quibus S. Pontifex casualiter, ut habet textus, hoc est, indirectè, & pote-